

[Gregersen.]

Jeg haaber, som ogsaa andre har udtalt det, at Grundlovsforhandlingerne paa ny vil blive optaget, naar Vandene igen er faldet saa meget til Ro, at man kan komme paa Talefod om dette Spørgsmaal, og jeg skulde meget beklage, om Venstre i denne Sag har spillet det socialdemokratiske Spil paa en saadan Maade, at Socialdemokratiet ikke ønsker det spillet om igen, og vi saaledes fortsat her i Landet skal trækkes med en Landstingsordning, der er dømt af alle som utidssvarende og uretfærdig. Jeg haaber derfor, at den Trang, som Statsministeren ifølge sin Erklæring i Dag ikke føler til at paabegynde nye Forhandlinger, en skønne Dag og inden den 4-aarige Periodes Udløb maa være til Stede.

Der er i og for sig ikke i det Referat, Statsministeren gav angaaende Resultatet af Folkeafstemningen angaaende Grundloven, noget, der ægger til Modsigelse fra vor Side. Vi maa imidlertid opfatte den kommende Afstemning om Forslag til Beslutning som en Konstatering af, om Regeringen har sin parlamentariske Basis i Orden, og vi har saaledes ingen Interesse i at stemme for Forslaget — det Spørgsmaal maa Regeringspartierne ordne selv. Vi vil ogsaa undlade at stemme om Venstres Dagsorden. Derimod vil vi stemme imod det konservative Ændringsforslag.

Aksel Larsen: Naar der skal føres Debat i den Anledning denne Debat føres, og paa det Grundlag den føres, saa maa Hensigten med Debatten vel være enten at undersøge eller i hvert Fald sige sin Mening om, hvorfor denne Situation er opstaaet, hvorfor Grundlovsforslaget kun opnaaede 44,6 pCt. Ja-Stemmer, og hvorfor det ikke opnaaede over 45 pCt. og dermed blev vedtaget.

Det kan naturligvis siges, som man har været inde paa fra forskellig Side, at det er saa uhyre lidt, der mangler, og at egentlig kun Tilfældigheder er Skyld i, at de 45 pCt. ikke blev naaet. Det kan siges, som det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch har sagt det, at hvis ikke Grundloven havde været saadan indrettet, saa det tysksindede Vælger-element og Færingerne, der skulde være desinteresserede i, hvad Grundlov vi har i Danmark, havde talt med ved deres Passivitet, saa havde de 45 pCt. været naaet. Det kan ogsaa siges, som jeg tror det ærede Medlem Hr. Henning Hasle har sagt, og som det jo er sagt forskellige Steder i Pressen og med Rette, at det er den paagældende Grundlovsparagraf og dens Praktisering, der er Skyld

i det, fordi Smaakaarsfolk i udprægede Venstreegne og Venstresogne slet ikke turde nærme sig Valgstedet paa Folkeafstemningsdagen. Dette er utvivlsomt rigtigt, og det kan kun faa mig til at sige, at det skulde man fra Regeringspartierne og fra Regeringens Side have tænkt paa, før man gik til Folkeafstemning. Det skulde vel have været muligt ved en passende Tilrettelæggelse af den at forhindre en eventuel Afstemningsterror — det er jo det Udtryk, man maa bruge om det — i at give sig saa uheldige Udslag. Man kan ogsaa sige noget andet, at hvis Begejstringen i alle Forligspartierne Kredse, ikke mindst i visse Regeringstilhængeres Kredse, for Landstingets Afskaffelse havde været lige stor og brændende, saa var de 45 pCt. ogsaa med Lethed opnaaet.

At der er noget galt her, viser Resultaterne fra adskillige socialdemokratiske Kommuner.

Paa den anden Side vil jeg sige, at alt dette, saa rigtigt det kan være, saa rigtigt det er, alligevel er mindre væsentligt. Det forekommer mig, at det er mere væsentligt, at selve Grundlovsforslaget, hvilket jeg ogsaa ofte har haft Lejlighed til at pege paa fra denne Talerstol, er behæftet med ganske væsentlige Mangler, som paa Forhaand maatte gøre det meget vanskeligt at skare Regeringspartierne Tilhængere til 100 pCt. om dette Forslag ved Folkeafstemningen.

Der er gjort en hel Del for at oplyse Befolkningen om, hvad Forslaget indeholder, og der er gjort en hel Del for at agitere i Befolkningen for, at den gik hen og stemte ja. En af de Forholdsregler, Regeringen havde truffet, var Udsendelsen af Grundlovsforslagets Ordlyd, og det skal jeg naturligvis ikke kritisere, det finder jeg fuldkommen korrekt; man bør ubetinget lade Befolkningen lære Ordlyden af det Forslag at kende, man forlanger de skal stemme for. Jeg tror imidlertid, at det havde været praktisk, om Regeringen havde været ekstra samvittighedsfuld og ogsaa tilsendt hver eneste Husstand i Danmark 1915-Grundlovens Ordlyd, saa man havde Mulighed for at sammenligne dem. Det, det drejede sig om, var ikke en Afstemning Ja eller Nej til den nye Grundlov, men en Afstemning for den nye Grundlov eller for den gamle Grundlov.

Det er nemlig saaledes — Regeringen og Regeringspartierne kan ikke være uvidende om det —, at Udsendelsen af det nye Grundlovsforslag gav Bagslag i mange socialdemokratiske og radikale Kredse. Man havde af disse Partiers Ordførere og af Par-